

תניא נמי הכי חבית מלאה יין –

The Braisoh also teaches us this; a barrel full of wine

OVERVIEW

The תוספות brings support to the ruling of רב יהודה אמר רב¹, from a ברייתא. Our תוספות explains that here even רש"י agrees that the text reads יין מלא and not מים מלא.

וגם רש"י² לא גריס הכא מים כי אם יין –

And מלא מים also does not have the text read here (in the ברייתא) but rather יין מלא. תוספות explains why in the ברייתא the גירסא must be יין –

דאם לא כן מאי קאמר וכן ככר של תרומה שנפל לשם טמא –

For if it were not so (if the גירסא was מים מלא instead of יין), what does the ברייתא state, 'and similarly if it was a loaf of תרומה that fell there (where the חבית fell), the loaf is טמא', but how can that be –

והא³ [אפילו] בעינייהו ולא נתערבו מכל מקום⁴ אינה מקבלת טומאה (וטתרה) –

For even if the water is intact and was not mixed in with the water of the ים, nevertheless [the loaf of תרומה] will not receive טומאה from this שבחבית even if an אדם טמא was טובל in this water; the reason is –

[דטהרו] בהשקה⁵ דהרי הם מחוברין למקוה –

That the מים שבחבית became טהור through השקה, since they are attached to the מקוה waters of the ים, which makes them טהור. תוספות proves that השקה is מטהר –

והכי תנן⁶ בביצה (דף יח,ב) מטבילין⁷ כלי על גבי מימיו⁸ לטהרו:

For this is what was taught in a ברייתא in ביצה; 'we may immerse a vessel to purify it on account of its water'. Therefore we must conclude that it (cannot be מים, but rather it) was a יין חבית where the laws of השקה do not apply; therefore if an אדם טמא was טובל in the wine he is מטמא the wine which in turn is מטמא the תרומה.

¹ See previous ד"ה תוספות ד"ה אמר רב יהודה אמר רב that there is a dispute between רש"י and תוספות whether the ruling of רב יהודה אמר רב (that the טבילה is ineffective) was by a חבית מלאה מים (the view of רש"י) or a חבית מלאה יין (the view of תוספות).

² See רש"י ד"ה חבית.

³ The (והא [אפילו] בעינייהו) דאף אל פי דהו בעינייהו, (instead of בעינייהו) הגהות הב"ה.

⁴ The (מקום אינה) הככר אינה (instead of אינה) הגהות הב"ה.

⁵ The השקה (literally kissing) is the process where two halachically different types of water (טמא וטהור) come in contact with each other. See previous ד"ה אמר תוס' ד"ה אמר TIE footnote # 4.

⁶ The רש"י amends this to תניא (instead of תנן).

⁷ See previous ד"ה אמר תוס' ד"ה אמר TIE footnote # 7.

⁸ That ברייתא teaches us that both the water and the כלי (which were טמא) become טהור through the השקה process. This proves that השקה alone (without being mixed into the מקוה) מטהר the מים טמאים.

SUMMARY

The גירסא in the ברייתא is יין חבית של יין (מים not), for השקה is effective to be מטהר מים but not יין.

THINKING IT OVER

גירסא, both brings the ברייתא of לטהרו מים לטהרו to prove the proper גירסא, both in this תוספות and in the previous (ד"ה אמר) תוספות. Why would רש"י agree to תוספות in this case (the ברייתא) that we are יין גורס, but not in the previous case (of רב יהודה) where רב גורס מים רש"י is still יין גורס? ⁹

⁹ See פני יהושע and מהרש"א.